

DORPSKRANT

West

Oost

DE KEUVELAAR

O
P
E
N
D
E

Zuid

2e jaargang

nr. 10

juni 1978

LEVENS MIDDELEN

D. Nieuwman

Provincialeweg 30
OPENDE-WEST
Telefoon 9121

ROOKARTIKELEN

Van Kammen's

TIMMER- EN AANNEMERSBEDRIJF

Opde (Gr.) - Telefoon 9054

Al Uw

**REPARATIE
ONDERHOUD
en
NIEUWBOUW**

Tevens handel in
Bouwmaterialen en
IJzerwaren

miedema

OOK UW

autorijsschool

OPENDERWEG 30 - OPENDE
telefoon 05946-9414

Elke maandagavond theorie

Vereniging Plaatselijk Belang

Bestuursvergadering

De volgende bestuursvergadering is vastgesteld op maandag 4 september.

Culturele Raad

Van 12 t/m 24 juni organiseert de Culturele Raad de Anjercollecte. Op 24 juni zal de fiets-tocht door de gemeente worden gehouden. In elk dorp is gelegenheid de tocht te beginnen.

Sportdag 1978

Op vrijdag 2 juni hebben het clubhuis De Stjelp en onze Vereniging voor de tweede keer een sportdag voor de leerlingen van de basisscholen te Opende en te Kornhorn georganiseerd. De kleuters en de leerlingen van de 1e en de 2e klas kregen 's morgens in twee groepen een filmvoorstelling in De Stjelp.

De leerlingen van de Maranathaschool te Kornhorn konden niet komen, omdat er geen vervoer voor hen was.

De overige leerlingen deden op het veld achter het gymnastiekgebouw aan: hardlopen, hoogspringen, balslaan, balwerpen, verspringen en hindernisbaan.

Elke leerling kreeg een diploma (A, B, C, D, of E) naar gelang van zijn of haar prestaties. Alle leerlingen werden op frisdrank onthaald. Verschillende ouders hielpen bij de spelen en het uitdelen van het drinken.

's Middags hield onze Vereniging de voetbal- en lijnbalwedstrijden. Voetballen (17e keer). Uitslagen: Geref. School - Maranathaschool

1-1; Herv. School - Openb. Basisschool 0-2; Geref. School - Herv. School 2-0; Maranathaschool - Openb. Basisschool 1-0; Geref. School - Openb. Basisschool 1-4; Maranathaschool - Herv. School 0-0.

Gewonnen wedstrijd 2 punten. Bij gelijk spel elk 1 punt.

Punten: Openb. Basisschool 6 punten, 1e prijs en wisselbeker; Maranathaschool 4 punten, 2e prijs; Geref. School 3 punten, 3e prijs; Herv. School 1 punt, 4e prijs

Scheidsrechters S. S. Teyema, J. H. de Nas, T. Woudstra, K. van der Ley.

Lijnballen (8e keer). Uitslagen: Geref. School - Herv. School 9-8; Herv. School - Openb. Basisschool 25-16; Maranathaschool - Geref. School 17-14; Maranathaschool - Openb. Basisschool 19-15; Geref. School - Openb. Basisschool 22-31; Maranathaschool - Herv. School 16-34. Punten: Herv. School 4; Maranathaschool 4; Geref. School 2; Openb. Basisschool 2.

Om de volgorde van de prijzen te bepalen, zijn om de tijd en om de warmte geen extra wedstrijden gehouden, maar zijn de uitslagen van de wedstrijden voor iedere school gesteld. Uitslag: Herv. School 1e prijs en wisselbeker; Maranathaschool 2e prijs; Openb. Basisschool 3e prijs; Geref. School 4e prijs.

Scheidsrechters: J. W. van Braak, mej. T. A. Jager, Th. Vellinga, W. Rosema.

In overleg met mevrouw F. Pama-Bos, de leidster van de Peuterspeelzaal "Bernewille" heeft onze vereniging, omdat de peuters dit jaar niet meegedaan hebben, hen een spel geschonken. Dat werd nuttiger bevonden, dan het geven van snoepgoed. (Zie nr. 8, 2e jrg., 2e bericht over de sportdag).

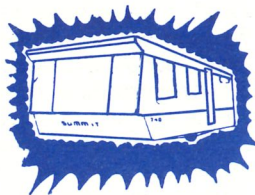
**KOELKASTEN - DIEPVRIEZERS - WASAUTOMATEN
KLEUREN T.V. - ZW. W. T.V. - RADIO
PORTABLES**

en alle soorten materiaal voor Uw elektra installatie.

Kom eens langs en informeer eens.

L. RENKEMA

Kornhorn

**MIEDEMA
CARAVANS**

Openderweg 30 - OPENDE (Gr.)
tel. 05946-9414

**Het voordeligste adres met de
meeste service**

Inruil caravans vanaf f 1000,-
Staanplaatsen door het hele land
100 procent financiering over 60 maand mogelijk

uit de raad geklapt

De Raad vergaderde op dinsdag 6 juni. Uit de Raadsstukken het volgende:

Punt 5. Medewerking, ingevolgde art. 72 van de Lager-Onderwijswet 1920 aan de Hervormde School.

Het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Volksonderwijs te Opende heeft medewerking gevraagd ingevolge het bovengenoemde wetsartikel voor het aanschaffen van leer- en hulpmiddelen voor de vakken lezen en handarbeid en voor het aanschaffen van audio-visuele hulpmiddelen.

Het verlenen van de gevraagde medewerking, volgens de voorgelegde begroting, zou de eisen aan het geven van lager onderwijs te stellen, overschrijden.

Dit zou niet het geval zijn als er beperkingen in acht genomen zouden worden.

Die somden B. en W. vervolgens op. Als die beperkingen in acht genomen werden, was een crediet van f 11.504,84 inclusief B.T.W. nodig.

B. en W. stelden de Raad voor de medewerking overeenkomstig de ingediende begroting te weigeren en de medewerking te verlenen met inachtneming van de beperkingen.

Punt 12. Begrotingswijzigingen. Onder d). B. en W. deelden de Raad mede, dat Gedep. Staten geen bezwaar hadden tegen de verbetering van de Kolonieweg, waartoe deze besloten had. Wel geven Gedep. Staten in overweging de kosten in tien jaar af te schrijven inplaats van in twintig

B. en W. stelden de Raad voor dit te doen. Het eerste jaar worden delasten daardoorverzwaard met f 10.650,00.

De Raad vergaderde op donderdag 29 juni. Uit de agenda het volgende.

Punt 7. Verlichting sportveld*. B. en W. deelden aan de Raad mee, dat de Dienst Gemeentewerken een plan, met een kostenraming, gemaakt heeft voor de verlichting van de oefenhoek van de sportvelden.

De plaatsing van twee masten, waaraan een armatuur met een lamp van 2000 W bleek voldoende te zijn.

Tevens werd hiermee voldaan aan de door de N.S.F. gestelde eisen. De kosten zijn geraamd op f 17.000,- inclusief B.T.W.

Uit punt 5. Begrotingswijziging onder B blijkt dat B. en W. dit bedrag wilden afschrijven in 10 jaar, rente 8% lasten f 3060,-.

De verlichting zal kunnen worden gebruikt na de bouw van het kleedgebouw, daar de aansluiting zal plaats vinden in de meterkast van dat gebouw.

B. en W. stelden de Raad voor een krediet van f 17.000,- hiervoor beschikbaar te stellen.

Punt 12. Benoeming directeur Wilhelminarustoord. Het Algemeen Bestuur van het Bejaardencentrum heeft in de vergadering van 21 juni besloten aan B. en W. te adviseren te bevorderen dat de heer W. Vermeulen, thans directeur van het bejaardencentrum "Het Hooge Heem" te Grootegast, met ingang van 1 juli a.s. wordt benoemd als algemeen directeur van "Het Hooge Heem" en het "Wilhelminarustoord".

In de afgelopen tijd heeft de heer Vermeulen reeds de exploitatie van "Wilhelminarustoord" begeleid.

Voordat het Algemeen Bestuur zijn besluit had genomen, had het nodige overleg gepleegd met de daartoe ingestelde personeelscommissie en vervolgens met het voltallige personeel. B. en W. konden zich geheel met de mening van het Algemeen Bestuur verenigen. Zij gaven de Raad in overweging de heer Vermeulen in de genoemde functie te benoemen met ingang van 1 juli.

ADVERTENTIETARIEVEN

Ingaande september 1977

kwart pagina f 12,50

halve pagina f 22,50

hele pagina f 40,00

Het tarief voor Heidepykjes

blijft gehandhaafd op f 2,50

WILT U EEN RUIME KEUZE IN MEUBELS

KOM DAN EENS GEHEEL VRIJBLIJVEND BIJ ONS BINNEN EN U
ZULT VERSTELD STAAN

1000 M2 SHOWROOM, BOORDEVOL MET MEUBELS

BOVENDIEN RUILEN WIJ UW OUDE MEUBELS TEGEN DE HOOGST
MOGELIJKE PRIJZEN

IJTSMA's Meubelhandel Prov.weg 56-58 - Opende

telefoon 05946-9218

EEN NIEUWE AUTO

EEN ANDERE AUTO

Reparaties

Gulf

Bezine Laadstation

Taxi

U slaagt altijd goed en vertrouwd

Wijma's Autobedrijf

Provincialeweg 68 - OPENDE
Telefoon 05946-9118

OPENDE

allerlei

Op donderdag 22 juni hebben B. en W. een bijeenkomst in Café Bos, Parkweg 5 belegd van allen, die betrokken zijn bij het vervoer van schoolkinderen in Opende.

Uitgenodigd waren: de Oudercommissie van de Openbare basis- en kleuterschool, de besturen van de bijzondere scholen, zowel voor het basis- als voor het kleuteronderwijs, de hoofden en hoofdleidster van de vijf scholen, de ouders van de leerlingen, die op 4 of meer km afstand van de school wonen, het bestuur van de Ver. Plaatselijk Belang.

Van B. en W. was wethouder Mellema verhinderd. B. en W. waren vergezeld van de heren H. van der Goot, gemeentesecretaris en P. L. Musschenga, ambtenaar voor onderwijszaken. Van het bestuur van de Ver. Plaatselijk Belang waren aanwezig: de voorzitter, de secretaris en de penningmeesteresse.

De alg. adjunct, de heer W. Mud, was met vakantie.

Om even over acht opende de burgemeester de bijeenkomst. Hij gaf een uiteenzetting van de problemen van de gemeente en van de ouders. Er is nu een brief gezonden (van 1-8-1974 aan de heer K. Kompaan, hoofd van de O.L.S.), waarin staat, dat het vervoer van de kinderen, waaraan de gemeente begonnen, was na de samenvoeging van de openbare scholen tot één een tijdelijke zaak was.

De gemeente is er echter mee doorgegaan. Toen kwam de noodzaak de kinderen te vervoeren wegens het drukke zandvervoer (oktober 1977). Dat heeft de gemeente gedaan zonder er een vergoeding voor te vragen.

Het koste de gemeente elke dag f 190,-. Nu dat zandvervoer sinds januari sterk verminderd is, is het vervoer met een bus opgehouden. Het eerder genoemde vervoer blijft tot aan het einde van dit schooljaar doorgaan.

Het gemeentebestuur wil voor de gehele gemeente eenzelfde regeling. Voor iedere leerling van het basis- en het kleuteronderwijs

wil de gemeente f 200,- in het jaar beschikbaar stellen.

Dit voorstel is al in november 1977 aan de ouders in Opende gedaan.

B. en W. vonden het vanzelfsprekend dat zij hun voorstel zelf verdedigden.

Daartoe was deze bijeenkomst belegd. De ouders kunnen nu kiezen uit twee mogelijkheden a. of f 200,- voor elk kind, ook voor de kleuters;

b. een aanvraag om een bijdrage indienen bij de gemeente.

Bij a. Die f 200,- wordt dan gestort in een gemeenschappelijke kas, waaruit de kosten van het vervoer betaald moeten worden.

Het is een zaak van de ouders, hoe zij dat vervoer willen regelen.

Bij b. Wie niet mee wil doen, kan een bijdrage van de gemeente vragen. Dan wordt de door de wet voorgeschreven weg bewandeld. Woont het kind inderdaad op 4 of meer km afstand? Wat is het inkomen van de ouders? In vele gevallen zal die bijdrage minder dan f 200,- zijn.

Bezwaarschriften tegen een beslissing van B. en W. kunnen bij het Provinciaal Bestuur ingediend worden.

Die bijdrage wordt alleen verstrekt voor kinderen t/m 10 jaar.

Voor kinderen boven de tien jaar wordt alleen een fietsvergoeding verstrekt.

Dat is maar een kleine vergoeding.

Er zijn voor het nieuwe schooljaar 31 kinderen, die voor de vergoeding van f 200,- in aanmerking komen.

Dat zou dus een bijdrage van f 6200,- voor de gemeenschappelijke kas betekenen.

De ouders zullen de overige kosten moeten betalen d.w.z. hun bijdrage storten in die gemeenschappelijke kas.

De burgemeester vroeg aan de ouders of zij met deze regeling (f 200,- voor elk kind in een gemeenschappelijke kas) instemden.

Voor een lekker zakje PATAT
of een heerlijk SLAATJE
naar

SNACKBAR "DE VIERSPRONG"

OPENDE-ZUID
telefoon 05946-9136

Wij hebben ook SCHEPIJS
IJSTAARTEN en VERPAKT IJS
in voorraad

Mevr. G. Drost-Huizing

Zondags zijn we om 20.00 uur gesloten

VAKANTIE!

van 15 juli tot 7 augustus gesloten

ERINGA

HERENMODE- en MAATKLEDING
BEDRIJF

Tevens het adres voor stomen en verven

CAFE JAN BOS

in de Parken
telefoon 9236

ZATERDAG 5 AUGUSTUS

DANSEN

AANVANG 8.30 UUR

Er bleken van 23 van de 31 kinderen, ouders aanwezig te zijn.

Deze gaven een bevestigend antwoord. Daarna werd onder leiding van de heer D. Kiestra be-raadslaagd over de wijze, waarop de zaak aan-gepakt zou worden.

Tenslotte werd besloten, dat uit de belangheb-bende ouders, van iedere school één zitting zou nemen in een voorbereidingscommissie. Het bestuur van de Ver. Pl. Bel. zal een voor-zitter aanwijzen.

Ook het gemeentebestuur zal een lid aanwij-zen. Er melden zich drie leden aan. Van de ouders van twee scholen zal nog iemand aan-gevozen worden.

Als contactman zal voorlopig optreden de heer H. van Duuren, Parkweg 25.

Het bestuur van de Ver. Pl. Bel. zal zo spoedig mogelijk vergaderen om een voorzitter aan te wijzen.

In de bijeenkomst op 22 juni deelde de burge-meester mede dat op maandag 19 juni overeen-stemming met Rijkswaterstaat was bereikt over het aansluiten van de Scheiding op de Rijksweg.

Bijeenkomst belegd door de Sub-Commissie landinrichting ZWkw. in Eben Haezer op 8 juni.

Als voorzitter trad op de heer A. Valk. In zijn openingswoord gaf hij een toelichting op wat er deze avond zou gebeuren.

Er zijn nu plannen. Mettertijd zullen deze aan de bevolking voorgelegd worden om deze ge-legenheid te geven erover uit te spreken.

Maar eerst wil de Sub-Commissie informatie geven over de alternatieve plannen. Daarna stelde hij de mensen voor, die inlichtingen zouden verstrekken, de heren: ir. W. H. van Weelderen, ir. B. Nijsingh, L. Tuinstra, Th. P. Zwart (burgemeester van Leek), J. W. Wanster-ker (Stichting Opbouwwerk ZWkw.).

De laatste zou de leiding overnemen als het stellen van vragen aan de orde kwam. Over de Relatienota van de regering zei de heer Valk, dat op grond daarvan 2400 ha is aangewezen. De Provincie wil nog meer land onder deze nota brengen. In het laatste kwartaal van dit jaar zal de „inspraak“ zijn. Er zullen groepen

georganiseerd worden en er zullen 22 „in-spraakavonden“ worden gehouden.

In het begin van 1979 zal het laatste plan ge-maakt moeten worden. Dit zal naar het Pro-vinciaal bestuur gestuurd worden. De Sub-Commissie hoopt dat de vaststelling van dat plan spoedig de uitvoering ervan zal volgen. Daarna kreeg ir. W. H. van Weelderen het woord. Hij gaf een overzicht van de resultaten van het behoeften- en wensenonderzoek onder de bewoners van het ZWkw. Dit werd uitge-voerd door het N.I.P.O.

Verder vertelde hij over de Relatienota. Hier-mede wil de regering verbetering van de relatie tussen landbouw en landschapbescherming be-reiken. De regering wil voorwaarden scheppen voor het gebruik en het beheer van landbouw-gronden met grote waarde voor de landschaps-bescherming. De eerste categorie omvat de landbouwgronden in gebruik en beheer bij de boeren. Hier wil men werken met beheersrege-lingen. Dat houdt ook in vergoedingen voor de boeren.

De tweede categorie zijn de reservaatgebieden. Die hebben een hoge kwaliteit voor het natuur-behoud. Er kan niet van de boer gevraagd wor-den deze gronden te beheren. Het zou te hoge vergoedingen aan beheerskosten voor het Rijk meebrengen. Het Rijk kan ze dus beter aan-kopen. In de nota wordt een getal van 200.000 ha genoemd. De ene helft beheersgebieden en de andere helft reservaten.

Nu geeft het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening voorrang aan 86.000 ha. In het ZWkw. liggen daarvan 2400 ha. Welk deel daarvan beheersgebied zou worden is nog niet bekend. In een beheersgebied moeten dus beheersovereenkomsten met de boeren komen. In de reservaten een optie voor de Stichting Beheer Landbouwgronden.

Voor de uitwerking van dit plan moeten in de provincies adviescommissies komen. In de be-heersgebieden worden geen maatregelen tot landverbetering genomen. In de Relatienota-gebieden moet gezorgd worden dat het inkomen van de boeren gelijk blijft met dat van hen er-buiten. Dat inkomen zal bepaald worden door vergelijking met gebieden in de buurt. Vervol-gens kwam ir B. Nijsingh (Cultureeltechnische Dienst) aan het woord.

Hij gaf eerst wat cijfers over de landbouw in

SPAAR- EN VOORSCHOTBANK

SURHUISTERVEEN

HARKEMA

OPENDE

Torenplein 7

Warmoltsstrjitte 1

Prov.weg 153

PROFIJTSPAARBEWIJZEN

MET KLIMMENDE RENTE TOT

10 % OVER HET 5e SPAARJAAR

Rente 1e jaar 5 %

Rente 2e jaar 6¼ %

Rente 3e jaar 7½ %

Rente 4e jaar 8¾ %

Rente 5e jaar 10 %

UW SPAARGELD + RENTE

BLIJVEN DAGELIJKS OPVRAAGBAAR

**OOK KUNT U SPAARBILJETTEN AAN TOONDER KRIJGEN,
MET EEN SPAARTERMIJN TOT 5 JAAR.**

het Zwkw. Er waren in 1974 1400 geregistreerde bedrijven. Hiervan 1000 (= 72 %) waar voor de ondernemer de landbouw het hoofdberoep was. Er waren 472 bedrijven, waarvan het bedrijfshoofd ouder dan 50 jaar was. Hiervan 149 (=32%), waar het bedrijfshoofd een opvolger had. Omgerekend betekende dat dat er van de 100 bedrijven 17 bedrijven met een opvolger waren. Er zal dus een vermindering van het aantal bedrijven komen.

Het L.E.I. heeft berekend, dat tot 1984 er waarschijnlijk een daling van 34 % van het aantal bedrijven zal zijn. In de bedrijven moet maximaal 60 % van de grond bij de boerderij liggen. Eigenlijk zou dit 80% moeten zijn. In de gemeente Oldekerk is de toestand, wat dit betreft, het gunstigst. Daar heeft 60% van de bedrijven 60% van de grond bij huis. In de andere gemeenten ongeveer de helft van het aantal bedrijven. Het aantal kavels is per bedrijf gemiddeld 3,7. Het liefst zou dit verbeterd moeten worden tot 1. Dat is niet te bereiken. Het lijkt erop dat 2 kavels per bedrijf haalbaar is.

Nu is de gemiddelde grootte van een perceel 1,2 ha. De gewenste grootte is 3 ha. Dus moet het aantal percelen verkleind worden.

Ontsluiting.

Er zijn bijna overal voldoende wegen. Maar de kwaliteit is niet overal even goed. De transporten zijn nu wel zwaarder. Hoe lang kunnen de wegen mee? 75 Km. komt in de eerste 10 jaren aan reconstructie toe.

Er is een flinke subsidie voor kavelpaden mogelijk. Er wordt naar gestreefd dat alle kavels aan de openbare weg komen te liggen.

Waterbeheersing.

In het midden en in het noorden is deze matig tot slecht. In de winter moet het water 1,20 beneden maaiveld blijven. Dit is nodig voor een beter, een vroeg en een langdurig gebruik. Het Waterschap Westerkwartier heeft een raamplan voor de grote afwateringssloten.

In de veenstreken is de waterstand hoog. Op de ruggen is wateroverlast, waar in de ondergrond keileem voorkomt.

Daarna besprak ir Nijsingh de drie alternatieven (dwz de plannen, waar tussen gekozen moet worden; Red.). De grootste verschillen zitten

in de oppervlakten van de relatienotagebieden. Alternatief 1, met de 2400 ha relatienotagebied, die het Rijk wenst (2200 ha voor natuurbehoud en 200 ha voor landschapsbehoud). Bij die 200 ha wordt vooral gedacht aan het behoud van de houtwallen (op de kaart: oranje). Het primaire landbouwgebied omvat 9620 ha (op de kaart; wit). Daar 7500 ha landbouw in houtsingelgebied (geel). Deze liggen op de zandruggen. Men wil deze in standhouden en zondig restaureren in een strook van ongeveer 200 m achter de bebouwing. Verderop kunnen de percelen vergroot worden tot de gewenste 3 ha. Op de nieuwe perceelsgrenzen kunnen de houtsingels behouden blijven. Zo nodig kunnen ze gerestaureerd worden of kunnen er nieuwe geplant worden. De Sub-Commissie denkt dat dit een redelijk compromis is.

Bestaande landschapselementen (op de kaart rood) 295 ha. Dit zijn bosjes, heide enz Landschapsbouw. Voor de bebouwing (ook voor de recreatie) 130 ha. (op de kaart gestippeld). Bij Jonkersvaart en Zevenhuizen.

Voor aanleg van beplanting (stroken, bosjes) 100 ha.

Bestemming van de natuurterreinen. 1. Bestaande pelgatencomplex, 340 ha. 2. Moeras. Dit moet aangelegd worden ten noorden van de Tolberter Petten (op de kaart blauw), 75 ha. 3. Weidevogelgebieden, 2045 ha.

Deze moeten relatienotagebieden worden. Zij hebben door de vogels en/of de plantengroei een grote natuurwetenschappelijke waarde. Er moet aan de boeren gevraagd worden het beheer op dit doel af te stemmen.

Degenen, die dit willen doen, moeten dan een vergoeding ontvangen.

De bebouwing omvat 1480 ha. Samen 21785 ha. Alternatief 2.

Het plan met de 2800 ha relatienotagebied (2200 ha voor natuurbehoud en 600 ha voor landschapsbehoud).

Primair landbouwgebied (wit) 9620 ha; landbouw in houtsingelgebied 7100 ha (geel), zie verder bij Alternatief 1.

Handhaving van de houtsingels 605 ha (oranje) Alternatief 3. Primair landbouwgebied 9220 ha (wit) landbouw in houtsingelgebied 6700 ha (geel) zie verder bij alternatief 1.

Behoud van het houtsingelgebied 1000 ha; weidevogelgebied 2455 ha.

Als derde spreker kwam de heer Th. P. Zwart, burgemeester van Leek, aan het woord. Hij wou eerst de opvatting van de Milieufederatie, die hier niet vertegenwoordigd was, naar voren brengen.

Deze mensen vragen zich af: Moeten er veranderingen komen? Is dat wel nodig? Kan het niet geleidelijker?

Vele boeren zijn toch tevreden (zie uitslag van het onderzoek door het N.I.P.O.)

Als de landbouw verbeterd wordt, wordt de "melkplas" groter. Waarom vergroting van de productie?

Zij willen de waarden van de natuur zo goed mogelijk bewaren. De regering wil 10% van het nodige hout in het eigen land winnen. Dus moet er meer bebost worden.

De Milieufederatie is voor alternatief 3. Verder sprak burgemeester Zwart over de opvattingen van de bestuurscommissie.

Het ZWK is één van de armste gebieden. Eén van de oorzaken was de verborgen werkloosheid, doordat er teveel mensen van één boerderijtje moesten leven.

300 mensen moeten uit de landbouw verdwijnen. In een provinciale nota staat dat in 1985 in het ZWK 17% werkloos zal zijn.

Industrialisatie is dus nodig. Leek heeft nu 1400 mensen in de industrie. De landbouw moet verbeterd worden.

Daarom is de Landinrichting nodig. De vier gemeenten voelen het meest voor alternatief 2, maar zij hebben dit niet officieel vastgelegd. De Bestuurscommissie heeft een Commissie Ruimtelijke Ordening ingesteld uit raadsleden. Zij is ervoor dat deze alternatieven uitvoerig met de bevolking besproken worden.

Zij wil naar de mensen luisteren, o.a. naar de boeren met hun bedrijven.

Daarom heeft zij de Stichting Opbouwwerk ZWK ingeschakeld om voorlichting te geven. Als vierde spreker kwam de heer L. Tuinstra, veehouder te Doezum aan de beurt.

Ruim 20 jaar wordt er nu al over landverbetering gepraat. De boeren zijn van mening dat er nog veel verbeterd kan worden.

Daarom is de landinrichting aangevraagd. De landbouwers in de Sub-Commissie voelen het meest voor alternatief 1. Maar zij willen de andere plannen wel bespreken.

Het ZWK is veehouderijgebied. De bedrijven

moeten goed ontsloten, ontwaterd en verkaveld zijn.

De boeren moeten studie maken van de Landinrichting, informatieavonden bezoeken enz. Niet zeggen De Landinrichting is er alleen maar voor de bestuursbescherming.

Dat is niet waar. Er is gezegd: De "melkplas" moet niet vergroot worden, maar de vergroting in het ZWK is niet van betekenis op het geheel.

Het is erger dat er 10% te weinig is, dan 5% teveel. Daarna was er gelegenheid vragen te stellen. Vraag: Is het wantrouwen in de Landinrichting gerechtvaardigd?

Heer Nijsingh wees op de baten voor de boer, die ten hoogste f 700,- per ha kunnen zijn, als hij van alle mogelijke verbeteringen gebruik maakt.

Deze baten komen uit: verbetering van kavelligingen (de kavel bij huis), perceelsvergroting verbetering van de waterhuishouding, betere ontsluiting.

Vraag: Zorgt de Landinrichting voor meer water, waar er tekort aan is?

Heer Nijsingh zei dat het tekort het nijpendst was bij Jonkersvaart en Zevenhuizen. Er moet gevraagd worden of de kosten in goede verhouding staan tot de baten.

Extra kosten van de waterschappen kunnen als landinrichtingskosten behandeld worden.

Vraag: Waarom niet meer grond als primair landbouwgebied (wit)?

Antwoord. In sommige delen zijn nooit houtsingels geweest. Daarom worden die daar ook niet aangeplant. Dus op de kaart wit. Wel is er het plan hier en daar bosjes aan te planten op vrijwillig verkochte grond.

In de gebieden van de landbouw in houtsingelgebied (geel) kan de landbouw ook goed uitgeoefend worden.

Dichtbij de bebouwing houtwallen. Daarbuiten grote percelen.

Vraag: Is vergoeding hetzelfde als schadeloosstelling?

Heer van Weelderen zei: Er is een streek in ons land (Oorschot-West Nbr.) waar over vergoeding is gepraat.

Maar het is gevaarlijk te vergelijken. Over de schadeloosstelling zei Ir. Nijsingh dat iemand, wiens land onder de Relatienota valt, niet minder mag verdienen dan iemand, wiens land er niet onder valt.

Buiten het relatienotagebied kunnen de sloten machinaal schoon gemaakt worden.

Bij de houtwallen kan dit niet. Daar moet dus een vergoeding tegenover staan.

Vraag. Als in de weidevogelgebieden geen kunstmest gestrooid mag worden is het land na ongeveer 5 jaar waardeloos. Wat dan? Ir. van Weelderen. Het niet-strooien van kunstmest is een grote ingreep. Als de overheid zo'n stuk wil behouden is een grote vergoeding nodig. Is dat te betalen?

Kan de overheid die 2400 ha betalen? In de Sub-Commissie is nog niet besproken, wat reser vaat zal worden of waar beheersovereenkomst gesloten zullen worden.

Als die beheerskosten te hoog dreigen te worden, kan de overheid beter het land kopen. Vraag. Wat zijn de gevolgen voor de prijs van de gronden?

Antwoord. De overheid zal er een prijs voor moeten betalen even hoog als voor land dat buiten dit gebied ligt.

Vraag. Bedrijven kunnen zo gehalveerd worden. Wat dan?

Ir. Nijssingh. Dan moet het Rijk het hele bedrijf kopen of schadeloosstelling geven.

Vraag. Kan men de boer verplichten. Ir. van Weelderen. De Overheid geeft aan, waar zij geen landinrichtingsmaatregelen wil nemen. Vroeger gebeurde er dan verder niets. Nu is daarvoor de Relatienota gekomen.

De mogelijkheid is geopend en beheerovereenkomst te sluiten.

Vraag. Kan een boer een andere boerderij krijgen buiten het relatienotagebied.

Antwoord. In Zuidwest Drenthe is 10.5% relatienotagebied.

Nu willen daar meer mensen binnen het relatienotagebied wonen. Er komt grond vrij van boeren, die ophouden. Een deel van die "grondpot" is voor bedrijfsverplaatsing.

Wat wordt de bedrijfsgrootte? Door de Landinrichting wordt geen bedrijfsgrootte bepaald. Misschien wel bij boerderijverplaatsing. Dan moet een bedrijf gesticht worden met een aantal ha, dat nu rendabel lijkt.

Als een bedrijf daardoor vergroot moet worden, moet dat financieel mogelijk zijn.

Na een aantal jaren is er veel ruilverkaveling nodig. Het is zeer moeilijk met burens te ruilen. Ieder is vrij er land bij te kopen.

Vraag. Wie betaalt de grond voor wegen en sloten?

Ir. Nijssingh. Er wordt op maximaal 5% voor wegen en waterlopen gerekend.

Deze 5% wordt meestal niet gehaald. Die grond wordt gekocht tegen een vaste waarde, zo dicht mogelijk bij de normale waarde.

Vraag. Waar haalt de overheid het geld vandaan? Antwoord. De overheid wil 86000 ha aankopen. Zal de overheid in de Landinrichting ZWK?

Dat is nog niet zeker. Er moet druk op Rijk en Provincie uitgeoefend worden.

Het is nodig voor het ZWK.

Vraag. Hoe komt het met de werkgelegenheid?

Antwoord. Uit een onderzoek is gebleken dat 80% na de ruilverkaveling meer werkgelegenheid is gebleven.

Vraag. Wie betaalt de kosten?

Antwoord. 60% van de landbouwkundige inrichting wordt door het Rijk betaald. De niet-landbouwkundige inrichting wordt geheel door het Rijk betaald.

Vraag. Mogen er torensilo's gebouwd worden?

Antwoord. B. en W. besluiten daarover. Als zij geen vergunning geven, is er beroep de Raad mogelijk.

Vraag. Moeten er ruilverkavelingslasten betaald worden als er niets in het gebied verbeterd wordt?

Antwoord. Nee. Daarna sloot de heer A. Valk de bijeenkomst.

Op uitnodiging van het Shetland ponnypark in Slagharen voor de 65 plussers werd op 25 mei de reis aanvaard.

Om 9 uur werd gestart in Opende en verder naar Kornhorn. In Dieverburg bij Hotel Blok werd koffie gedronken en om ruim 12 uur kwamen we in Slagharen, waar een koffietafel voor ons gereserveerd was.

De entree was gratis, maar voordat ieder het lunchpakket kreeg moest er eerst betaald worden. Elk was bereid het verschuldigde bedrag te betalen en zo kreeg ieder het bestelde en dat was dik in orde. Er werd afgesproken dat we kwart voor 4 weer in de bus moesten zijn. En kon ieder wel een pony zoeken of een

trein. Daar is ook wel gebruik van gemaakt. Voor men er om dacht was de tijd voorbij en werd de terugreis weer aanvaard, na we in Appelscha nog even gezellig pauzeerden. Om half 8 was ieder weer thuis. Het was weer een gezellig reisje.

De kollekte van het Rode Kruis heeft in Opende f 1302,66 opgebracht.

De opbrengst vande Anjercollecte was f 428,40.

REDAKTIE

P. Delhaas, Provincialeweg 73, tel. 9250

J. M. v.d. Harst, Drachtsterweg5, tel. 9153

Mevr. J.G. Jagersma-Reinders, Bosweg 15

Mej. R. C. Mous, Provincialeweg 74a

W. Mud, Alkemastraat 16, tel. 9557

M. v.d. Woude, Bossingel 10, tel. 9132

K. v.d. Meulen, Sjallemastr. 42, tel. 9432

Nieuws van de verenigingen

Zoals U in het vorige nummer hebt kunnen lezen, viert de toneelvereniging „Tot nut en vermaak” haar 30-jarige jubileum. Vanaf 1955 zijn de namen ons bekend. Van de periode 1948-1955 zijn de namen van de leden ons niet bekend.

Degene die nog enkele namen en adressen van oud-leden weten zouden die ze dan door willen geven aan mevr. M. Stienstra-Oldenburger, Centrumweg 6 te Opende?

Bij voorbaat dank.

Het bestuur.

DE VROUWENVERENIGING VAN “OOST EN ZUID” GINGEN WEER EEN DAGJE UIT

Met de zon hoog aan de hemel vertrokken wij met de bus van de Fa. Wiebinga op 1 juni 's morgens om 8 uur uit Opende.

Met in totaal 34 dames ging op Staphorst aan waar wij om plm. 10 uur aankwamen. Daar hebben we eerst koffie gedronken en zijn we na dit “bakkie” een rondrit door Staphorst gaan maken.

Als eerste werd de 18e eeuwse boerderij van de Fam. Kok bezichtigd, de kamer was helemaal in deze stijl ingericht.

De plavuizen op de grond werden met zand schoon gemaakt, de muren waren allemaal betegeld met hele mooie tegeltjes.

Alleen jammer dat er een moderne keuken in was. Hierna hebben we nog wat zelfgemaakte meubelen bekeken in een toonzaal van een houtbewerkingsfabriek van de Fa. Kruidhof. Wat wij hierna gingen doen viel bij de meeste dames wel in de smaak, want wij gingen naar de Staphorster lappenwinkel.

En hier werden wel zaken gedaan, maar geen wonder, want er lagen zoveel mooie stoffen. En vanuit deze winkel zijn wij wandelend verder gegaan en nog even een kerk bezichtigd en vandaar uit ging het op de etenstafel aan want het was inmiddels 12 uur geworden.

In dit gebouw stond voor ons een Drentse koffietafel klaar. De plakken krentebrood smaakten wel lekker en je had genoeg aan één zo'n plan, want ik denk dat zo'n plak wel 20 cm breed was, het zijn broden van 1 meter lang en kosten f 25.00.

Voor de rest was het een éénvoudige koffietafel. Dat is ergens begrijpelijk want de “Staphorster” houdt zelf van eenvoud. Niks geen pracht en praal, want dat kun je wel zien in de kerk, hier was alles kaal (en ik persoonlijk vond daar niet veel aan, want ik ben al in

verschillende kerken geweest, maar dan is het een lust om naar te kijken).

De graven om de kerk ook nergens een bloemetje of mooie steen, want daar houden zij niet van, dus vandaar die sobere koffietafel. Ondertussen was het half twee dus ging het verder naar Genemuiden, en daar hebben wij de maten- en vloerbedekkingfabriek bezichtigd. Wij werden hier ontvangen door dhr. van Unen en kregen hier gekoelde drank aangeboden en dat was zeer welkom met deze hitte.

De rondgang door de fabriek was wel interessant, er waren machines bij die hadden zo'n 312 klossen touw erop zitten en dat was zo'n wirwar, het liep allemaal een kant op en dat moest dan weer een patroon vormen.

De fabriek was in 1918 opgericht dus bestond nu 60 jaar.

Na dit bezoek ging het via IJsselmuiden-Ems richting Zwolle naar Giethoorn.

En daar zijn wij eerst lekker het water opgegaan in een punter. De "schipper" vertelde onder het varen alles over dit "kleine Venetië". De mannen van deze gezinnen die hier wonen werken bijna allemaal ergens als bouwvakker, want Giethoorn kent geen industrie.

Op het open water was het zo rustig en erg mooi met de zon over het water, en hier hoorde je de kikers nog kwaken in het riet. Na dit spelevaren ging het op de warme maaltijd aan en dat begon met heldere groentesoep, patat, gekookte of gebakken aardappelen met diverse groenten en een schnitzel en ijs toe. En dat smaakte weer lekker. Hierna hebben wij nog wat gewinkeld, gewandeld of lekker op het terras zitten, uitzakken van de warme maaltijd.

En toen was het onverbidlijk, want de claxon van de bus klonk in onze oren dus was het instappen geblazen.

De chauffeur is terug langs mooie "plekjes" gereden o.a. Oranjewoud en rond de klok van 9 uur kwamen we in Opende aan. En zo hadden wij weer een fijne dag met de dames van "Opende-Zuid" en hopen weer tot een volgende keer.

Voorlopig houdt onze vereniging vakantie tot 10 augustus dus voorlopig geen nieuws in "De Keuvelaar" over de vrouwenverenigingen "Opende-Oost".

Allemaal een heel fijne vakantie toegewenst met veel zon.

STICHTING PEUTERSPEELZAAL OPENDE

De stichting beschikt nu al weer ruim een half jaar over de ruimte in de voormalige kleuterschool aan de Drachtsterweg voor haar activiteiten voor de peuterspeelzaal "Bernewille". Bestuur, ouders en met name de peuters zijn bijzonder ingenomen met de nieuwe ruimte. Speelgoed en meubilair kan nu, in tegenstelling met het gesjouw over het toneel in de Stjelp blijven staan.

Ook is er een fijne ruimte voor buitenactiviteiten en er is een grote zandbak.

Door medewerking van de gemeente, ouders en anderen die het peuterspeelzaalwerk, in welke vorm dan ook, steunen, verlieden de verhuizing en de inrichting zeer vlot.

De speelzaalactiviteiten onder leiding van mevr. Pama lopen goed.

Elke dinsdag- en vrijdagochtend konden dit jaar gemiddeld ongeveer 16 peuters terecht in één groep.

De leiding bestaat verder uit twee vaste hulpmoeders (voor iedere ochtend één) en de moeders van de peuters die volgens rooster een ochtend komen helpen.

De kinderen komen op zo'n morgen in contact met leeftijdsgenootjes, spelen met ander speelgoed dan thuis, doen met elkaar spelletjes; liedjes worden aangeleerd, kortom een veelheid van mogelijkheden wordt aangeboden. In de loop van dit jaar werd de wachtlijst zodanig groot, dat het bestuur kon besluiten om vanaf augustus 1978 met een tweede groep peuters te starten.

Ook deze groep staat onder leiding van mevr. Pama, en de maandag- en woensdagochtend zijn hiervoor beschikbaar.

In die tweede groep zijn er op dit moment nog enkele plaatsen open. Peuters komen in aanmerking voor plaatsing wanneer ze 2½ jaar oud zijn.

Opgave kan gebeuren vanaf de tweede verjaardag d.m.v. een opgaveformulier dat bij de peuterspeelzaal of bij mevr. van Duuren is te verkrijgen.

Twee weken voordat het kind 2½ jaar oud is, komt het op een wachtlijst, welke vervolgens op volgorde van binnenkomst wordt afgewerkt. Ook oudere kinderen komen op diezelfde wachtlijst.

De kosten per ochtend bedragen f 3.00. Voor verdere inlichtingen kunt U terecht op de speelzaal: elke eerste dinsdag in de maand of bij mevr. van Duuren, Parkweg 25, Opende, tel. 9359.

Achterste rij van links naar rechts:

Rennie Bron, Sonja Dijk, Alie de Haan, Trainer G. Dijk, Engbert Kuipers, Wilte Dijk, Eelko v. d. Heide, Berend v. d. Woude.

Voorste rij:

Geertje v. d. Heide, Janet Westgeest, Henkie de Vries, Wieger Snip, Jacob v. d. Heide.

KAMPIOENSSCHAP PUPILLEN KV O.K.O.

Het was een zweele voorjaarsavond toen bij Café Elzinga enige pupillen stonden te wachten. Allemaal op tijd!

Nou op tijd. Rennie was nog niet klaar en Janet had het vergeten en dan nog wel te bedenken, dat we vanavond kampioen konden worden. Eigenlijk waren we al kampioen, maar het vieren zou vanavond gebeuren.

Toen wij dan ook in Niebert aankwamen, was er van nervositeit niets te merken. Eerst lukte het niet zo erg met de doelpunten, maar hoe

langer de wedstrijd duurde hoe beter het ging. Echter niet met het weer, want donkere wolken pakten zich samen boven het korfbalveld en waar wij al bang voor waren gebeurde, het begon te regenen en te onweren, zodat de wedstrijd wel onderbroken moest worden. Na 20 minuten werd het weer droog en konden we aan de laatste 10 minuten beginnen. Al met al wonnen we met 7-2.

Nadat een ieder een bosje bloemen gekregen had gingen we met z'n allen op de foto. Na het wassen en omkleden zijn we nog even naar een cafetaria geweest, waar ieder getrakteerd werd op fris en patat.

Tijdens dit gezellig samenzijn werd door bijna iedereen wel één of meer moppen verteld, waar we dan ook echt om moesten lachen. Om ongeveer half tien waren we in Opende. Al met al is dit groepje pupillen als 3 à 4 keer kampioen geworden.

Goed zo jongens en meisjes. Ga zo door als jullie dit jaar adspirant worden.

SCHOOLKORFBALTOERNOOI

In samenwerking met de drie scholen van Opende heeft O.K.O. op 14 juni een korfbaltoernooi georganiseerd. De klassen waren als volgt verdeeld:

Groep 1: 5e en 6e klassen - **Groep 2:** 3e en 4e klassen - **Groep 3:** 1e en 2e klassen.

De winnaars van groep 1 en 2 zouden worden uitgezonden naar de provinciale schoolkampioenschappen te Bedum.

Om 16.00 uur werd startsein gegeven. Het werden sportieve wedstrijden, maar er werd om iedere bal fel gevochten.

Over het algemeen waren de ploegen van de openbare school iets beter, maar dat is ook geen wonder als men bedenkt dat er in sommige ploegen leden van een korfbalvereniging zaten.

Ook was er voor iedere speler de gelegenheid vijf strafworpen te nemen.

Hiermee kon men een waardebon winnen. Wilte Dijk werd de uiteindelijke winnaar met 4 treffers.

Na afloop van de wedstrijden werd iedereen getrakteerd op een ijsje en kreeg iedere speler een sticker en een stripverhaaltje.

De standen na de gespeelde wedstrijden waren als volgt:

Groep 1: 1. O.L.S. 1; 2. Herv. School; 3. O.L.S. 2; 4. Geref. School; 5. O.L.S. 3.

Groep 2: 1. O.L.S. 1; 2. Geref. School; 3. O.L.S.; 4. Herv. School.

Groep 3: 1. O.L.S. 1; 2. Geref. School; 3. O.L.S. 2.

De winnaars zijn op 14 juli naar Bedum geweest waar bijzonder goede resultaten werden bereikt. O.L.S. 1 van de 3e en 4e klas werden met twee gewonnen en 1 gelijk gespeelde wedstrijd eerste in hun poule en O.L.S. 1 van de 5e en 6e klas bereikten een tweede plaats met 2 gewonnen, twee verloren en één gelijk gespeelde wedstrijd.

Wij van O.K.O. hopen dat dit schoolkorfbaltoernooi een stimulans zal zijn voor het opvrijzelen van ons ledenbestand.

De schoolkorfbalcommissie va O.K.O.

AKTIVITEITEN TOEN

LEDENVERGADERING op 5 October 1923 in 't Ev. lokaal.

Aanwezig zijn 39 leden. Nadat de presentielijst geleekend is, wordt de Vergadering door den Voorzitter met een zeer hartlijk welkomst woord geopend. Aan de orde kwam: 1e. Aansluiting pl. Belang Opende. De zuster Vereniging Pl. Belang Opende (Oost en West) had in hare algemene ledenvergadering, waar 3 onzer Bestuursleden bij tegenwoordig waren het voorstel gedaan, dat onze Vereniging zich zou ontbinden en zich zou oplossen in hunne Vereniging. Wij, als Bestuursleden, geen mandaat der Vereniging Zuid hebbende, namen daar nota van en beloofden eigen Algemeene ledenvergadering aan de leden voor te laten hoe of wat.

Jan van der Woude is sterk tegen op ontbinding onzer Vereniging, Storteboom zelfs op samenwerking, doch na uiteenzetting door den Voorzitter, wordt met algemeene stemmen besloten om ieder als Vereniging te

blijven bestaan, doch gecombineerd te vergaderen en saam te werken.

Eén en ander zou medegedeeld worden aan de Heer van Pl. Belang te Opende.

2. De voorzitter deelt mede, dat ongeveer 4 maand geleden één op zegel gezonden adres aan den Raad is gezonden, betreffende overname van den weg door de Parken, en dat hierop niets is gedaan, en verzocht de aanwezigen raadsleden hierop aan te dringen in een eerstvolgende raadsvergadering.

3. Daar de Vereniging Pl. Welvaren zich niet op politiek of godsdienstig gebied terweegt, wordt er besloten nogmaals een verzoek te richten tot B. en W. om school te te Opende (Zuid) voor dergelijke Vergaderingen af te willen staan.

4. Utdiepen Modderingswijk. Een zeer belangrijk punt is de Modderingswijk. Opende (Zuid) ligt niet meer zoo geïsoleerd als vroeger. We hebben een tram, en nieuwe doch ons ontbreekt een vaarwater. Wat kan er gedaan worden in deze richting? De Modderingswijk bestaat er en is bevaarbaar tot de Moddershuizen. Verzoek zal gedaan worden aan B. en W. om over te gaan tot uitdiepen der Modderingswijk. De raadsleden wordt verzocht ons hierbij behulpzaam te zijn. Het is niet alleen van belang voor de omwonenden, doch ook voor de Gemeente zelf, die hunne gronden te Opende (Zuid) gelegen hebben. Het voorstel dit ondoenlijk zijn, dan verzoeken onbevaarbaar te maken tot Bakkema en verder weg tot Storteboom te doen verharden. M. Pama vraagt nog of eigenaars langs de wijk negen zijn grond te bergen. Hierop wordt geen direct antwoord gegeven.

5. Weg verbreedten van Bakkema t/m Scheiding. Het zou een pracht verbinding worden als deze weg tot stand kwam.

Men dacht breedte van den weg 10 meter met de slooten.

Er werd besloten den heer v.d. Bogert te verzoeken gratis 't benodigde land af te staan, of anders prijs te noemen, waarvoor 't koop is, zoo ook Ds. Visscher als bestuurder der Reclasering, om dan als antwoord hierop binnen is, en goed gekeurd door de vergadering, Gemeente te verzoeken den weg te verbreedten en over te nemen.

6. M. Pama verzocht om adres aan B. en W.

voor een schoolpad van Scheiding over Topweer naar school te Opende (Zuid).

7. Storteboom verzocht om adres te zenden aan B. en W. om 't stille kerkhof te Opende op te heffen en in Opende (Zuid) een nieuw te doen aanleggen, daar afstanden zoo groot zijn.

8. Plaatsen van lantaarns, wegwijzers en waarschuwingbord. De voorzitter stelt voor om B. en W. te verzoeken om een electriche lamp bij zijn huis, daar het een zeer gevaarlijke viersprong bij de school is eb tevens bij avond een donker punt en voorts om daar te doen plaatsen een wegwijzer en waarschuwingbord.

Het is zoo vervolgt spreker, reeds verscheidene malen voorgekomen, dat menschen bij avond den weg kwamen vragen. Was daar voldoende licht en een wegwijzer dan waren daardoor vele menschen gebaat.

Konden B. en W. niet besluiten er een electriche lamp te plaatsen, dan graag een petroleum lantaarn.

Tevens zou dan aangevraagd worden om een lantaarn bij ingang Bouw Vereeniging en bij het Heidewoud (driesprong).

9. Er wordt nog gesproken over wegverharding van de tramhalte Nieuw Trimunt of de nieuwe weg, of wissel te verleggen.

Er wordt door verschillende leden over gediscussieërd, doch men besluit eerst eens af te wachten, wat gemeente of waterschap doen zal, en dit punt aan te houden tot volgende vergadering.

10. Er zullen stappen gedaan worden om een leizing te krijgen van de heer de Vries, Hoofd der School te Wieuwerd in de maand november en daarvoor zal aan B. en W. de school verzocht worden.

11. Duur brood. Andries Hofstee vindt dat de bakkers te veel voor 1 brood nemen; besloten wordt v. d. Woud als de goedkoopste te vragen, om brief te schrijven aan ons Bestuur, waarvoor hij brood leveren wil.

12. De Voorzitter brengt dan nog in 't midden dat er ook in ons dorp, zooals in vele dorpen geschiedt, wel een verloting gehouden kon worden ten bate van zieke kinderen alsook over schoolvoeding, schoolleiding en toezicht op de kinderen door een geneesheer. Doch dit blijft aangehouden tot een volgende vergadering.

Nadat de contributie geind was, hetgeen f 9,75 bedroeg sloot de voorzitter met een woord van dank aan de leden voor hunne trouwe opkomst en met de wensch voor de bloei van de Vereeniging, de vergadering.

Even wil ik hier nog memoreren, dat op de eerste vergadering 4 April 1923 een Bestuur is gekozen, bestaande uit de heren:
E. Staal, Voorzitter
J. de Meer, Secretaris
M. Dijk, Penningmeester
B. de Jong Jr, Bestuurslid
Jasper Pool, Bestuurslid

EINDE

OUDE FOTO'S

Foto in nr. 7, 1e jrg., blz. 20 (onderste foto).
Gereformeerde School.

Van links naar rechts: Achterste rij: meester Simon Kuipers; 1. Egbertje Pietens; 2. Trijntje Pietens (1e en 2e d. v. Gosling); 3. Roelofke Rijpma; 4. Johanna L. (Hanna geb. 1920) Rijpma; 5. (met stick) Sietske Elzinga of Iepie Vlieg; 6. Martje Elzinga; 7. (met gestreepte kraag) Andries Elzinga (6 en 7 kinderen van Rense en Jetske); 8. Geertje Heidsma; meester Arnoldus Talstra (geb. Rinsumageest 29-12-1895, overleden Surhuisterveen 19-1-1968; van 1925 - december 1960 het tweede hoofd van de school).

Tweede rij: meester A. Gorter; 9. Adam Bonnema (z.v. Kees); 10. (schuin links voor Adam) Albert de Wit; 11. Johanna de Wit (10 en 11 kinderen van Albert en Trientje); 12. Antje van Schepen (geb. 1917); 13. (met gestreepte kraag) Marten van Schepen; 14. Hinko Lettinga (geb. 1916); 15. Johannes Pietens (geb. 1917); 16. (voor meester Talsma) Geertje Pietens (geb. 1918).

Derde rij: 17. Engeltje de Haan; 18. Lieuwe de Haan (17 en 18 kinderen van Wietse); 19. Geeske van der Velde (geb. 1924, d.v. Siebe); juffrouw Trientje de Zwart; 20. (voor Marten van Schepen) Marten Pietens; 21. (met een grote stick) Jan Wouda; 22. (tussen Marten

en Jan) Aafke Wouda; 23. (naast Jan Wouda) Wiepke Wouda.

Voorste rij: Zittend op de grond: 24. Sake de Haan (geb. 1918, z.v. Alle); 25. Haije van der Velde (z.v. Siebe); 26. Johanna (Joke) van der Velde (geb. 1922).

Op de knieën: 27. Joeke de Haan; 28. (met lei) Jan de Haan; 29. (zittend) Gerkje de Haan (27 en 29 kinderen van Frans).

Foto nr. 1, 2e jrg. blz. 17.

Schoolfoto O. L. School Opende-Zuid, plm. 1920.

Van links naar rechts: Bovenste rij: 1. Ietsen Drost; 2. Jannes de Vries (z.v. Wolter en Roelfke); 3. Tjipke de Vries (z.v. Tjalling); 4. Karst Helmhout; 5. Siebe Mud; 6. Sietse Struiksma; 7.; 8. Manus de Roos; 9. Willem Grupstra.

Middelste rij: meester Estaal; 10. Anna Boonstra; 11. Trijntje Kuipers; 12. Anneke Postma; 13. Mijntje van der Heide (geb. 1911); 14. Aaltje de Vries?; 15. Grietje van der Molen; 16. Mina Bron?; juffrouw Lammigje Houtman.
Voorste rij: 17. Anna Huitema; 18. Aafke Elzinga (geb. 1911); 19. Wietske Bron; 20. Aaltje Nieuwman (d.v. Jan en Oelkje); 21. Hendrika (Kinge) Postma; 22. Willemke van der Molen (geb. 1910); 23. (met wit schort) Albertje Grupstra; 24. Grietje Broersma; 25. Zus Staal.

Foto in nr. 10, 1e jrg. blz. 23.

Schoolfoto O. L. School Opende-Zuid plm. 1927.

Van links naar rechts: Achterste rij: meester Drost; juffrouw Venema; 1. Klaas Elzinga; 2. Bernard A. Boonstra (geb. 1918); 3. Jan Elzinga (geb. 1915 z.v. Sake); 4. Klaas Boonstra (geb. 1915); 5. Feikje Snuit; 6. Zus Staal; 7. Aaltje de Vries; 8. Evert de Vries; 9. Wietske Meijer; 10. Jan Meijer; 11. Evert Berga; meester Westra?

Middelste rij: 12. Hendrik de Wit; 13. Tjabbe de Wit; 14. Mindert de Wit; 15. Jan de Wit (voor Feikje Snuit); meester Elkjo Staal; 17. (met strik) Sara Elzinga; 18. (met matrozenkraag); 19. Gosse Meijer; 20. Pietje Meijer; 21. Taapke Meijer?

Voorste rij: 22. Nellie de Jong; 23. Jan de

Jong; 24. Aaltje de Jong (22, 23 en 24 kinderen van Harm en Neeltje); 25. (met lei) Anna de Jong; 26. Jantje de Jong; 27. Fokje de Jong (25, 26 en 27 d.v. Wietse en Trientje). De foto is genomen op het erf van meester Staal.

van de redactie

Met de verschijning van dit nummer is de tweede jaargang van De Keuvelaar verstreken. Het eerstkomende nummer zal nu verschijnen op vrijdag 29 september en dat is dan al weer het eerste nummer van de 3e jaargang.

Uw redactie hoopt na de vakantie weer met nieuwe moed en energie aan de slag te gaan en zo mogelijk, uiteraard met aller medewerking, met een beter resultaat nog uit de bus te komen.

Wij wensen U alvast een erg prettige vakantie toe.

De oproep aan onze lezers in vorige nummers om bij de gemeenteraadsverkiezing een voorkeurstem uit te brengen op kandidaten uit Opende, is niet misverstaan.

De heer A. Gjaltema werd gekozen voor Gemeentebelangen met hoofdzakelijk de stemmen uit Opende. Voor het C.D.A. werd I. Pool met voorkeurstemmen in de raad gekozen, zodat Opende nu in ieder geval met twee mensen in de nieuwe raad vertegenwoordigd zal zijn. Met de heer Gjaltema werd een gesprekje gehouden en hiervan vindt U in dit nummer een kort verslag. Met de heer Pool konden we dat wegens tijdgebrek nog niet doen, terwijl ook plaatsgebrek hiertoe minder aanleiding gaf. In ons volgende nummer (in september) hopen we dat te kunnen realiseren. Ook hopen we dan nog even dieper op die verkiezingen in te gaan. In ieder geval willen we de stemmers uit en voor Opende dank brengen voor hun medewerking.

**ANDRIES GJALTEMA
GEMEENTEBELANGEN
"VERWACHT GEEN WONDEREN"**

Deze en nog meer nuchtere uitspraken kwamen uit de mond van het kersverse gemeenteraadslid Andries Gjaltema uit Opende.

Omdat onze eigen Keuvelaar zich zo heeft ingespannen om haar lezers en lezeressen op te roepen toch vooral Opende te stemmen, hetgeen U massaal gedaan hebt, werd besloten eens met de nieuw gekozen raadsleden uit Opende te gaan praten.

Voor het interview met Andries Gjaltema dacht Uw verslaggever genoeg te hebben aan een uur, maar het werden er vier.

Tijdens dat gesprek werd een ding wel duidelijk: Andries Gjaltema (42 jaar), getrouwd, 3 kinderen en in het dagelijks leven opzichter is nuchter en bescheiden.

Hij had er niet op gerekend ooit in de gemeenteraad te komen. Even heeft hij zelfs nog met de gedachte gespeeld lid te worden van de P.v.d.A., maar toen hem werd gevraagd lijsttrekker te worden voor Gemeentebelangen, heeft hij na enige aarzeling toegestemd. Mensen kankeren veel, dat mag zegt hij, maar je moet dan ook durven.

Hij zal zeker voor de gehele gemeente opkomen, maar dat Opende extra aandacht zal krijgen is hij volgens hem aan de kiezers wel verplicht.

Maar verwacht geen wonderen. Hij is blij dat I. Pool uit Opende ook gekozen is, zodat hij er niet alleen voorstaat.

Hij hoopt dan ook op een hechte samenwerking met Pool.

Jammer dat Oldenburg plaats heeft moeten maken. Dat had voor hem niet hoeven. Andries Gjaltema, die nog nooit een raadsvergadering heeft meegemaakt, is al druk bezig zich voor te bereiden.

Hij weet zich gesteund door een sterke achterban, die hem zeker mer raad en daad zullen bijstaan.

Ook de samenwerking met de Vereniging Plaatselijk Belang ziet hij wel zitten.

Op de vraag wat hij voor Opende denkt te kunnen gaan doen, antwoordde hij: Opende moet een soort centrumfunctie gaan krijgen na Grootegast. Jammer dat de afstand Opende Grootegast zo groot is.

De centrumfunctie van Grootegast kan en wordt daardoor door Opende niet optimaal benut. We zullen daarom zelf hiervoor moeten vechten.

Voorheen werd Opende niet vertegenwoordigd in de raad.

Er wordt gesteld, dat Opende daardoor juist extra aandacht kreeg van de diverse partijen. Gjaltema ziet het echter zo: Als je nooit in de finale zit, kun je ook nooit geen eerste worden. Wanneer het nu niet gaat, zijn we zelf mede verantwoordelijk voor.

P.D.S.

KOELEN MET VERSTAND

Vooraf in de moderne (dus kelderloze) huizen is een koelkast onmisbaar. Maar dat gestaag koelen vergt nogal wat electriciteit. Toch kan met wat doordenken worden gespaard op die hoeveelheid energie. En tegelijk ook op de periodieke schoonmaakwerk.

Tip nummer 1: zet nooit warm voedsel in de koelkast.

Tip nummer 2: laat de deur nooit langer open staan, dan strikt noodzakelijk is.

Want warm voedsel en een open deur veroorzaken onnodig waterdamp, die zich als rijp op het koelelement afzet.

Daardoor vermindert de koelende werking van het element. Om de kast toch op de gewenste temperatuur te houden, zal er extra electriciteit moeten worden gebruikt. Bovendien zal de koeler vaker moeten worden ontdooid. Koelen met een koel hoofd bespaart dus energie en werk.

U hebt het goed mevrouw
Voortaan geen gesjouw

Ook Uw S.R.V. man H. Koop

**VOOR AL UW BEHANG
ALLIHOL
EN VERFWAREN**

TEENINGA - OPENDE

PROVINCIALEWEG 126 - TELEFOON 9197

Het verleden in beeld.....

Eén van de beide boerderijen op Topweer, n.l. de westelijke.

De kaart is een uitgave van H. J. Beute, dus van voor 1909 (zie nr. 5 2e jrg.)

In 1828 werd er door de schoolopzieners in de provincie Groningen een enquête onder de onderwijzers gehouden. De vragen betroffen allerlei onderwerpen betreffende het dorp, waar de onderwijzer woonde en werkte, o.a. de buurtschappen.

De onderwijzer van Opende noemde twee buurtschappen, Oude Wieren (langs de Kaleweg) en Topweer.

Hij vertelde dat er op Topweer een schapenstal stond en dat het omgeven was door heide.

Van bewoners maakte hij geen melding.

In het Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden van A. J. van der Aa, deel 11 1848, wordt gezegd dat de Topweer twee boerderijen staan, bewoond door 20 mensen.

De boerderijen zijn dus gebouwd tussen 1828 en 1848.

Op de westelijke woonden plm. 1910 Harm Bouwes Postma en zijn vrouw Trientje..... op de oostelijke, die op de foto door het geboomte heen te zien is, Keimpe Heidsma en zijn vrouw Adriaantje Wouda.

Topweer was eigenlijk de westelijke strook van Opende, van de Lauwers in het noorden tot de Leidijk in het zuiden. Het was tussen de 450 en 500 ha groot.

DIVERSE GEBRUIKTE AUTOMOBIELEN

W.O. MERCEDES

REPARATIE _____

_____ **UITDEUK** _____

_____ **SPUITINRICHTING**

Autobedrijf

**van der Hoek
en Alting**

OPENDERWEG 6-8, TELEFOON 9142

Voor het eerst wordt het genoemd in 1530. Op 15 juni van dat jaar besloten Johan ter Schoele en het convent (de kloostergemeenschap met de abt aan het hoofd) van het klooster Jerusalem (in de volksmond Gerkesklooster) een overeenkomst.

Johan ter Schoele werd als provenier in het klooster opgenomen. Johan betaalde 200 arendsguldens en daarvoor zou het convent hem tot aan zijn dood verzorgen.

Waarschijnlijk was dit bedrag niet hoog genoeg want Johan zou ook nog werken. De abt had een baantje voor hem op de uithof Topweer. Een uithof of voorwerk was een boerderij van een klooster, niet verhuurd, maar bestuurd door een der monniken.

Er werkten (dat hing van de grootte af) meer monniken. Lekebroeders en proveniers en als het nodig was dagloners en arbeiders.

Johan ter Schoele moest iedere dag de schaapherder en de turfgravers eten en drinken brengen en getrouw toezicht houden op de turfgravers. In Surhuisterveen is een straat naar hem genoemd. Dat berust op een misverstand. In de overeenkomst staat alleen dat hij daar enige roeden veen had (die roeden gaven de breedte van een strook aan). Johan ter Schoele is de eerste inwoner van Opende, die met name bekend is, al was hij dan maar "import". De landgebruikers van 1540 zijn de volgende.

Uit deze overeenkomst weten wij dat uit Topweer wol en turf voor het klooster kwamen.

Uit 1540 is een register van de grondbelasting (schot, zei men toen) bewaard gebleven. Alle landgebruikers in het Westerkwartier moesten opgeven hoeveel land (bouw- en weiland) zij gebruikten.

Opende wat volgens de landgebruikers nogal wat slechte grond. "Onlanden en de onnutte landen", noemden zij deze. Zij hadden er tevoren nog nooit schot voor betaald en hoopten dat dat zo blijven zou.

De Opendenaren gaven daarom de "onlanden en de onnutte landen" in een afzonderlijke lijst op. Op die lijst kwamen ook de 10 grazen van Topweer te staan.

Tien Opende grazen = 5.59 ha.

Na 1954, toen Groningen en de Ommelanden van de Spanjaarden bevrijd waren, werden in Stad en Lande ook de kloostergoederen genaast. In Friesland was dit al in maart 1580 gebeurt.

Het klooster Jerusalem was aan het gewest Friesland gekomen, in 1595 volgde Topweer. In 1649 verkocht het gewest Friesland Topweer aan twee heren, een rechter in het Hof van Friesland en zijn zwager, een burgemeester van Leeuwarden.

In dezelfde eeuw kwam het in bezit van de familie Wijma, die uit Marum afkomstig was. In of na de Franse Tijd is de versnippering begonnen, eerst langzaam, daarna sneller. Zo werd de naam Topweer, beperkt tot de beide boerderijen en de naaste omgeving.

F O T O K W I S

onder het motto

Kent u uw eigen dorp ?

Fotokwis nummer 7 leverde slechts 8 inzendingen op. Mijn vraag is, zijn de puzzels zo moeilijk of ligt het ergens anders aan.

In elk geval is het aantal inzendingen duidelijk aan het teruglopen hetgeen voor Uw puzzelredakteur reden is om voorlopig met deze nieuwe puzzel te stoppen. Tenzij er nu een stroom in-

zendingen binnenkomen.

Alle acht inzenders hadden het bij juiste eind. Foto nummer 1 stelde het watergemaal aan de Kaleweg voor, terwijl een gedeelte van het gebouw Eben Haezer op foto nummer 2 voorkomt. Op foto nummer 3 kunt U de Scheiding ontdekken. Uit de acht goede inzenders trok-

geregeld in Opende

**VERSE GROENTEN
EN FRUIT**

OOK VOOR UW FRUITMANDEN

JAN DE HAAN'S

RIJDENDE GROENTEN- en FRUITWINKEL - SURHUISTERVEEN
telefoon 05124-2186

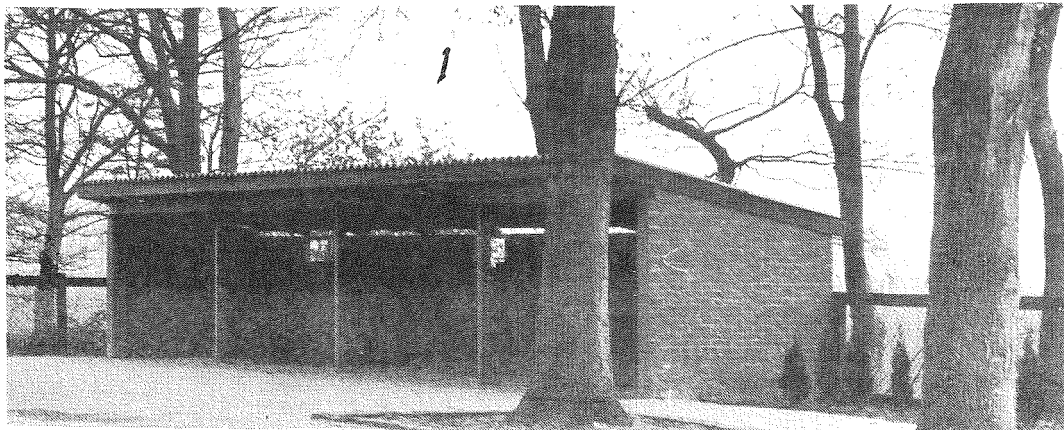
Verplaatsen van alle
keten
nishutten en romneyhallen

Tevens levering van keten,
nishutten, romneyhallen
garages en zomerhuisjes

**DEMONTAGE- EN MONTAGEBEDRIJF
VAN BOUWKETEN**

H. Bekkema - Provincialeweg 15 - Opende (Gr.) - Tel. 05946-9293

ken wij die hiermee een gratis abonnement op het derde jaargang van "De Keuvelaar" heeft gewonnen. Van harte.

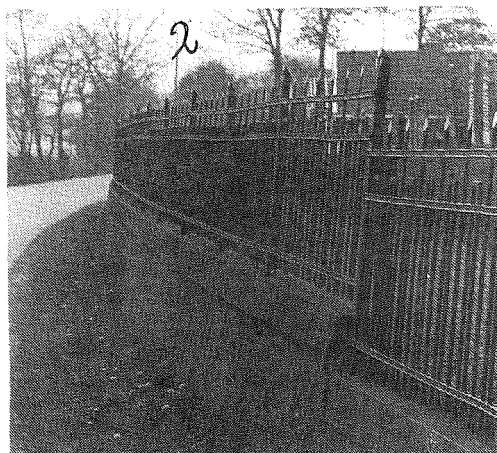
En dan nu voorlopige (?) laatste fotokwis. Wederom drie foto's, waarvan wij dachten, dat U met foto nummer 3 de meeste moeite zult hebben. Wij vragen van U het volgende: Waar staat dit gebouwtje (foto nummer 1) Wat stelt foto nummer 2 voor en waar is die gemaakt en op welke kruising staat deze handwijzer op foto nummer 3.

U heeft nu wat langer de tijd om Uw oplossingen (en mogen het er vele zijn) om in te zenden, namelijk uiterlijk 15 augustus gaarne op het vertrouwde adres:

P. Delhaas, Provincialeweg 73, 9865 AC Opende.

Veel succes en een plezierige vakantie toegewenst.

De puzzelredactie.

— burgerlijke stand —

maand mei 1978:

- Geboren: te Drachten: Marijke, d.v. R. Losekoot en A. M. Heringa, Opende.
 Gehuwd: J. van der Heide 23 j. en H. Bekkema 20j. Opende.
 Overleden: in de gemeente Achtkarspelen: J. Smids, geb. 19-10-31 geh. met R. van der Zwaag, Opende;
 te Drachten: I.J. Kloosterman, geb. 7-7-16 ongeh., Opende.

DE NIEUWSTE MODE

***trouwkaarten
met eigen foto***

ZEER PERSOONLIJK EN EXCLUSIEF

Even een telefoontje en wij komen zelf de foto's maken

drukkerij marwo · opende

Buitenlands geld & reisverzekering

Regel alles bij de persoonlijke bank!

Alles ja, want bij de Rabobank vindt u het onder één dak: het buitenlands geld, de reisverzekering, de Internationale Reis- en Kredietbrief van de ANWB. U kunt zich bij ons bovendien als ANWB- en Wegenwachtlid opgeven en u krijgt aanvullende informatie van deskundige reismedewerkers. Verder ligt er een gratis Reiswijzer vol handige tips voor u klaar. En als u met de auto naar Italië gaat kunt u zich bij ons voorzien van voordelige benzinebonnen. U ziet wel, de Rabobank kan het u op allerlei manieren gemakkelijk maken. En dat is belangrijk, zeker als u op vakantie gaat!

Rabobank
geld en goede raad

